

Mantegnair l'egualitad da las schanzas

La regenza vul resguardar ils basegns d'investiziun da tuttas regiuns

DAD ANDREAS CADONAU/FMR

■ **Il Cussegl grond ha discutà la mesemna passada il program da vias dal chantun Grischun.** Malgrà ch'il parlament po sulet prender enconuschientscha dal program han deputadas e deputads nizzegià la pussaivladad da discutir las investiziuns previdas ils proxims quatter onns en la rait da vias grischunas. L'entrada en la debatta davart il program da construcziun da vias dal chantun Grischun per la perioda 2021 en fin 2024 n'è in summa betg stada dispaivla en il Cussegl grond la mesemna passada. Tuttina han diversas deputadas e divers deputads nizzegià gia quella debatta d'entrada per far intginas explicaziuns generalas e pledantar singuls projects d'investiziun. Ed en quella debatta d'entrada ha la deputada *Franziska Preisig* (PS, Engiadin'Auta) renfatschà il proceder da suttemetter il plan d'investiziuns da vias sulet per enconuschientscha al parlament per in agir pauc democratic. La deputada ha visà ad auters chantuns nua ch'il suveran possedia la pussaivladad da s'exprimer a l'urna davart projects pli gronds d'investiziun en la rait ed infrastruttura da vias. En il chantun Grischun possedia il parlament sulet la pussaivladad dad intervegnir a moda indirecta via il preventiv, ha la deputada declarà.

Decisiun sapientiva

Il cusseglier guvernativ e schef dal departament d'infrastructura, energia e mobilitad, *Mario Cavigelli*, ha defendì avant il Cussegl grond il proceder grischun da na suttemetter las investiziuns en la rait da vias al referendum facultativ. El ha discurrì dad ina decisiun prida dal Cussegl grond avant decennis sapientivamain per mantegnair ina tscherza gulivaziun da las schanzas. Uschia saja pussaivel da realisar gronds e necessari projects en vischnancas e territoris cun in pitschen dumber da vuschs. In che stuessia sa mesirar en ina votaziun cun parts dal chantun cun blera populaziun. Cavigelli ha menziunà la pus-

Il Cussegl grond vul mantegnair las autas investiziuns en l'infrastructura da vias.

FOTO OLIVIA AEBLI-ITEM

saivladad da sa participar a la discussiun davart in project entaifer la vischnanca perturgada ed involvida. Ed el ha menziunà il preventiv chantunal nua ch'il Cussegl grond e las singulas deputadas e singuls deputads possian intervegnir. «Jau en scadin cas na vi betg instradar ina discussiun davart in referendum facultativ per investiziuns grondas en la rait da vias.»

Buna infrastruttura, bler traffic

Bunas notas han l'infrastructura da vias e l'engaschi da l'uffizi da construcziun bassa e sias collavuraturas e ses collavuraturas retschavi la mesemna passada en il Cussegl grond. La summa d'investiziuns saja da mantegnair e sche pussaivel augmentar, è stà d'udir da pliras varts. Il deputà *Ernst Sax* (PCD, Foppa) ha menziunà las investiziuns en la rait da vias che sajan er investiziuns en il traffic public. El ha regurdà als autos da posta che sajan dependents da vias chantunales intactas. Bunas vias, bler traffic chaschunan dentant era problems en ils lieus abitads che na possedan nagin sviament. Uschia ch'ils sviaments resguardads ubain betg resguardads entaifer la proxima perioda d'investiziuns en vegnids tematisads en la debatta. Il deputà *Mario Salis* (PPS, Engiadin'Auta) ha vulì savair da la regenza tgi che saja la culpa ch'il sviament da Sta. Maria en Val Müstair sa retardia. La populaziun garegia gia dapi onns in sviament e la regenza haja tralascià dad integrar il project en il plan directiv dal chantun per la planisaziun dal territori. Il cusseglier guvernativ ha regurdà a la decisiun da la Dretgira federala en connex cun il sviament da Schmiten. Avant il decret da la Dretgira federala n'eri betg necessari dad integrar tals projects en il plan directiv. La decisiun da Losanna procura ch'il proceder da lubir tals projects s'augmenta. Per Cavigelli n'èsi dentant in summa betg dubitaivel ch'il spazi da viver en in vitg, vischnanca u citad ha dapli valur e basegn che sulet «Observar co il traffic sa mova tras vischnanca.»